Kanoon.ir

**شما با دانلود این نمونه سوال، کد تخفیف خرید کتاب از سایت کانون بوک دریافت می کنید.**

**برای دریافت کد جایزه خود، عدد 33 را به سر شماره 90008451 ارسال کنید.**




***تمرین بیشتر نمونه سوالات امتحانی با کتاب های پرتکرار***

***همین حالا جایزه خود را دریافت کنید.***

kanoonBook.ir

www.kanoon.ir

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| دبیرستان غیر دولتی<br>مکتب قلم | باسمه تعالی<br>سوالات درس : ادبیات نوبت اول سالتحصیلی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳ | | | مهر آموزشگاه |
| نام : | نام خانوادگی : | پایه :<br>دوازدهم تجربی | تاریخ آزمون :<br>۱۹ / ۱۰ / ۱۴۰۳ | |
| مدت امتحان :<br>۶۰ دقیقه | تعداد سوالات :<br>۳۶ سوال | تعداد صفحه :<br>۲ صفحه | نام دبیر :<br>امینی | |

## ۱) قلمرو زبانی (۷نمره)

**واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:** ۱

۱. همه نوری و **سروری** همه جودی و جزایی.
۲. گفت: باید **حد زند** هشیار مردم مست را.
۳- هر کسی از **ظنّ** خود شد یار من.
۴- **سموم** سرد این عقل بی درد.

۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید. ۰/۵

۱-۵- **به خدای تعالی بازگشتن:**
۲-۵- **شادی بخش:**

۶. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید: ۰/۵

۱-۶- **زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست.**
۲-۶- **گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم.**

۷. کلمه‌های املایی را برای جای خالی بگزینید: ۰/۵

۱-۷- عصاره تاکي به قدرت او شهد ... **(فایق - فایغ)** شده.
۲-۷- چشمهٔ آبی سرد که در.... **(تموز- تموظ)** سوزان کویر، گویی از دل یخچالی بزرگ بیرون می‌آید.

۸. غلطهای املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کنید. ۱

**« فرظ و واجب – بهر مکاشفت - ثواب و درست - قیاس و اندازه - فراق و آسایش- شیر ارغند – طرف چمن – طایر قدس - محرم و آشنا – بحت و حیرت»**

۹. نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید. ۰/۵

**« آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است »**

۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ۰/۵

■ **زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند**

۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. **(حرف عطف، حرف پیوند)** ۰/۵

۱-۱۱- نیمه شب آرام تابستان بود و من هنوز کودکی هفت هشت ساله.
۲-۱۱- به سوی شهرها و آبادی ها آمده اند.

۱۲. با توجه به جمله زیر به چهار پرسش پاسخ دهید. ۱

■ دانش آموز پایهٔ دوازدهم با پیراهن آبی آسمانی خود در هوای بسیار خوب کوهپیمایی می کرد.

۱-۱۲- **کدام واژه قید صفت است؟**
۲-۱۲- **کدام واژه صفت صفت است؟**
۳-۱۲- **کدام واژه متمم است؟**
۴-۱۲- **کدام واژه صفت مضاف الیه است؟**

۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟ ۰/۵

فکری ای هم وطنان در ره آزادی خویش / بنمایید که هر کس نکند مثل من است

۱۴. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟

■ **مر زبان را مشتری جز گوش نیست.** ۰/۵

## ۲) قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۵. در عبارت روبرو «گلهای الماس» استعاره از چیست؟ آن شب نیز ماه با تلألؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند. ۰/۲۵

۱۶. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟ ۰/۷۵

۱-۱۶- دایه ابر بهاري را فرموده تا **بنات نبات** در مهد زمین بپرورد.
۲-۱۶- با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی ست / ما را فراغتی ست که **جمشید جم** نداشت
۳-۱۶- ای مادر سرسپید بشنو/ این پند **سیاه بخت** فرزند

۱۷. چهار آرایه در بیت زیر بیابید و آنها را مشخص کنید. ۱

**« دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی »**

۱۸. یک آرایه در مصراع زیر بیابید و آن را مشخص کنید. ۰/۵

**« محرم این هوش جز بی هوش نیست.»**

۱۹. درست و نادرست بودن آرایه ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید. ۰/۵

۱-۱۹- شانه می آید به کار زلف در آشفتگی / آشنایان را در ایام پریشانی بپرس **(اسلوب معادله – استعاره)**

www-kanoon.ir

۱۹-۲- گفتی: به روزگاران مهری نشسته گفتم / بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران **(تضمین – واژه آرایی)**

۲۰. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. ۰/۵

**« جنونم - برانگیخت - خاموشی - بازآ - فریادها - که در هوایت – کوهساران - از سنگ.»**

۲۱. بیتهای زیر را کامل کنید: ۱

۲۱-۱- **خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد /** .....

۲۱-۲- ..... **/ بیداری ستاره در چشم جویباران.** ۰/۵

۲۲. مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می شود؟ (یک مورد اضافه است.)

۲۲-۱- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

۲۲-۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی

○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.

## ۳) قلمرو فکری (۸نمره)

**معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.**

۲۳. لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی. ۰/۷۵

۲۴. درختان را به خلعت نوروزي قباي سبز ورق در بر گرفته. ۰/۵

۲۵. خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است. ۰/۷۵

۲۶. خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان / این ملک که بغداد و ری اش نام نهادند. ۰/۵

۲۷. برکش ز سر آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند. ۰/۵

۲۸. وجه خدا اگر شودت منظر نظر / زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی. ۰/۵

۲۹. در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست. ۰/۵

۳۰. خوان نعمت بي دريغش همه جا كشيده. ۰/۲۵

۳۱. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. ۰/۲۵

| | |
|---|---|
| **آتش است این بانگ نای و نیست باد** | **هر که این آتش ندارد، نیست باد** |
| آتش عشق است کاندر نی فتاد | جوشش عشق است کاندر می فتاد |
| **نی، حریف هر که از یاری برید** | **پرده هایش پرده‌های ما درید** |
| **همچو نی زهری و تریاقی که دید؟** | **همچو نی دمساز ومشتاقی که دید؟** |
| **نی، حدیث راه پر خون می‌کند** | **قصه‌های عشق مجنون می‌کند** |

۳۱-۱- منظور از **«باد»** در مصراع نخست و دوم چیست؟ ۰/۵

۳۱-۲- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟ ۰/۵

۳۱-۳- قالب این سروده چیست؟ ۰/۲۵

۳۱-۴- در بیت دوم یک آرایه بیابید و بنویسید؟ ۰/۲۵

۳۱-۵- منظور از «تریاق» چیست؟ ۰/۵

۳۲. منظور از «خوش حالان» و «بدحالان» در بیت زیر چیست؟ ۰/۵

**« من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم »**

۳۳. مفهوم عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟ ۰/۵

از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.

۳۴. منظور از «سوخته جان» در بیت زیر چه کسی است؟ ۰/۲۵

« پنهان مکن آتش درون را / زین سوخته جان شنو یکی پند »

۳۵. مقصود از « نی » و « نیستان» در بیت زیر چیست؟ ۰/۵

بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی ها شکایت می‌کند // کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند

۳۶. عبارت **« پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد»** به چه صفت خداوند اشاره دارد؟ ۰/۲۵

پاسخ‌نامه

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| دبیرستان غیر دولتی **مکتب قلم** | باسمه تعالی<br>سوالات درس : ادبیات نوبت اول سالتحصیلی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳ | | | مهر آموزشگاه |
| نام : | نام خانوادگی : | پایه :<br>دوازدهم تجربی | تاریخ آزمون :<br>۱۹ / ۱۰ / ۱۴۰۳ | |
| مدت امتحان :<br>۶۰ دقیقه | تعداد سوالات :<br>۳۶ سوال | تعداد صفحه :<br>۲ صفحه | نام دبیر :<br>امینی | |

## ۱) قلمرو زبانی (۷نمره)

**واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:**

۱. شادی (۰/۲۵) ۳- گمان (۰/۲۵) — ۱

۲. شلاق زدن (۰/۲۵) ۴- باد بسیار گرم و زیان رساننده(۰/۲۵)

۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.

۱-۵- **انابت** (۰/۲۵) ۲-۵- **مفرّح** — ۰/۵

۶. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:

۱-۶- **فعل اسنادی، متضاد «است»** (۰/۲۵) ۲-۶- **برویم، فعل تام** (۰/۲۵) — ۰/۵

۷. کلمه‌های املایی را برای جای خالی بگزینید: — ۰/۵

۱-۷- **فایق** (۰/۲۵)

۲-۷- **تموز** (۰/۲۵)

۸. غلط‌های املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کنند.

**« فرض و واجب – بحر مکاشفت - فراغ و آسایش– بهت و حیرت»**(هر پاسخ درست ۰/۲۵) — ۱

۹. نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید.

**سلیمان: مسند**(۰/۲۵) / **ملت: نهاد**(۰/۲۵) — ۰/۵

۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.

ترکیب وصفی: **بی خردان سفله، این بی خردان، مردم خردمند / ترکیب اضافی: داد دل، دل مردم** (هر پاسخ درست ۰/۲۵) — ۰/۵

۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. **(حرف عطف، حرف پیوند)**

۱-۱۱- **حرف پیوند**(۰/۲۵) — ۰/۵

۲-۱۱- **حرف عطف**(۰/۲۵)

۱۲. با توجه به جمله زیر به دو پرسش پاسخ دهید.

■ دانش آموز پایهٔ دوازدهم با پیراهن آبی آسمانی خود در هوای بسیار خوب کوهپیمایی می کرد.

۱-۱۲- بسیار(۰/۲۵) ۲-۱۲- آسمانی(۰/۲۵)

۳-۱۲- پیراهن یا هوا (۰/۲۵) ۴-۱۲- دوازدهم(۰/۲۵) — ۱

۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟

فکری(۰/۲۵)، قرینه لفظی (۰/۲۵) — ۰/۵

۱۴. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟

اضافه گسسته (۰/۵) — ۰/۵

## ۲) قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۵. ستارگان (۰/۲۵) — ۰/۲۵

۱۶. با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟

۱-۱۶- اضافه تشبیهی (۰/۲۵)

۲-۱۶- تلمیح (۰/۲۵)

۳-۱۶- حس آمیزی(۰/۲۵) — ۰/۷۵

۱۷. چهار آرایه در بیت زیر پیدا کنید و رکن های آن را بازگو کنید.

**تناسب: مس، زر، کیمیای / تشبیه: چو مردان ره، کیمیای عشق، زر شوی، مس وجود / دست بشوی: کنایه / جناس: بشوی، شوی / واج آرایی** (هر پاسخ درست ۰/۲۵) — ۱

۱۸. متناقض نما (۰/۲۵) — ۰/۵

۱۹. درست و نادرست بودن آرایه ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید. — ۰/۵

www.kalamnet.ir

۱-۱۹- درست (۰/۲۵)
۲-۱۹- درست (۰/۲۵)
۲۰. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. ۰/۵
« بازآ که در هوایت خاموشی جنونم / فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران » (۰/۵)
۲۱. بیتهای زیر را کامل کنید: ۱
۱-۲۱- آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی (۰/۵)
۲-۲۱- ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران (۰/۵)
۲۲. (هر پاسخ درست ۰/۲۵) ۰/۵
۱-۲۲- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی(۰/۲۵)
۲-۲۲- در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ○ ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی
○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی. (۰/۲۵)

## ۳) قلمرو فکری (۸نمره)

معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.
۲۳. همه وجود سنایی یگانگی تو را می‌گویند. امید است (شاید) برای او (سنایی) از آتش دوزخ [راه]ایی باشد. ۰/۷۵
۲۴. خداوند درختان را پربرگ کرده است و برگ هایشان مانند قبای سبز رنگ است. ۰/۵
۲۵. کشوری که با توانمندی و امکانات بیگانگان آباد شود باید آن کشور را با اشک مردم ویران کرد؛ زیرا آن کشور همانند ماتمکده است نه کشور. ۰/۷۵
۲۶. این سرزمین، سرزمینی است که به خاطر جان باختن انسانی های ستم دیده بسیاری از خون رنگین شده است و ما آن را بغداد و ری نام نهاده ایم. ۰/۵ ۰/۵
۲۷. ای دماوند، از ناتوانی و خاموشی دست بکش. بر اورنگ فرمانروایی بنشین و توانایی خودت را نمایان کن. ۰/۵
۲۸. اگر نور خداوند پیشاروی تو قرار گیرد، به یقین از این پس دارای بینش و آگاهی خواهی گشت. ۰/۲۵
۲۹. کسی می تواند در راه عشق گام بنهد که بمیرد و جانش را از دست بدهد. امکان ندارد که عاشق جان داشته باشد. ۰/۲۵
۳۰. سفره نعمت بي مضايقه خداوند همه جا پهن است.
۳۱. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

| | |
|---|---|
| **آتش است این بانگ نای و نیست باد** | **هر که این آتش ندارد، نیست باد** |
| **آتش عشق است کاندر نی فتاد** | **جوشش عشق است کاندر می فتاد** |
| **نی، حریف هر که از یاری برید** | **پرده هایش پرده‌های ما درید** |
| **همچو نی زهری و تریاقی که دید؟** | **همچو نی دمساز ومشتاقی که دید؟** |
| **نی، حدیث راه پر خون می‌کند** | **قصه‌های عشق مجنون می‌کند** |

۰/۵
۰/۵
۰/۲۵ ۱-۳۱- باد: نسیم / باد: شود (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۲۵ ۲-۳۱- راه پرخون: خطرناک (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۰/۵ ۳-۳۱- مثنوی (۰/۲۵)
۰/۵ ۴-۳۱- تشبیه: آتش عشق / جوشش عشق: استعاره / می، نی: جناس (۰/۲۵)
۵-۳۱- پادزهر (۰/۵)
۳۲. خوش حالان: رهروان راه حق که از سیر به سوی حق شادمان اند. / بدحالان: کسانی که سیر و سلوك آنها به سوی حق کند است. ۰/۵
(هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۳۳. معنی عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟ ۰/۲۵
معنی: از وضعیت بد به وضعیت بدتر دچار شدن / از چاله به چاه افتادن (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۳۴. سخنور (۰/۲۵) ۰/۵
۳۵. نی: مولانا / نیستان: جهان معنا (هر پاسخ درست ۰/۲۵)
۳۶. ستار العیوب بودن خداوند (۰/۲۵) ۰/۲۵

این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ